

K O R T F A K T A

lat. *Ursus arctos*

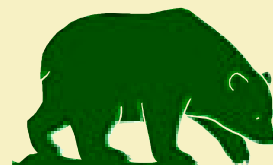
Vikt: 60-250 kg,

Mankhöjd: upp till 150 cm,

Kroppslängd: 130-250 cm,

Antal ungar: 1-4 (2-3 är vanligast)

Björn

VÅRA FYRA STORA

All erfarenhet visar att vår skandinaviska björn är en fridsam allätare. Bär, myror, gräs och örter är sådant som, förutom kött, står på matsedeln. Faktum är att nära 50 procent av energiintaget kommer från bär.

MEN VISST HÄNDER det att björnar angriper och skadar människor – oftast i samband med jakt. Många gånger handlar det då om björnar som blivit påskjutna – inget är väl mer naturligt än att försvara sig om någon skjuter? Normalt sett finns det ingen anledning att vara rädd för våra svenska björnar. Men man ska visa alla djur respekt – rovdjur såväl som andra.

Alla, barn och vuxna, vet att björnen kryper in i ett ide på hösten och sover bort nästan halva året. Men hur många vet att björnungarna, när de föds en smällkall vinterdag i januari-februari,

väger ungefär 500 gram och inte är större än en ekorre. Trots att björnhonan då inte har ätit sedan oktober – november är hennes mjölk tre gånger så energirik som en människas, så när familjen lämnar idet, i april-maj, väger ungarna 2-4 kg. I Norrbotten stannar många ungar hos sin mamma i två år, medan björnarna söderut, i vårt avlånga land, oftast lämnar mamman som ettåringar.

Brunbjörnen finns spridd över stora delar av norra halvklotet. Grizzly- och Kodiakbjörnarna i Nordamerika är också brunbjörnar – något man har svårt att tro när man ser till storleken. Än mer förvånande är kanske att isbjörnen faktiskt har utvecklats från brunbjörn – och det har skett i ganska sen tid!

I början av 1900-talet genomgick vår svenska björnstam en kris i sin utveckling. Då hade man sedan länge jagat björn, och andra rovdjur, med statens goda minne och med syftet att utrota dessa djur. Man lyckades nästan med björnen och när populationen var som

Björnen "är inte farlig, bara man är varlig" sjunger vi i visan.

minst, omkring 1930, uppskattade man att det fanns ca 130 björnar i hela landet, huvudsakligen i fjällvärlden. Läget för björnen har efter hand förbättrats och idag har vi, tack vare väl genomtänkta förvaltningsåtgärder, en stark björnstam som till och med tål en viss årlig jakt.

Inget annat djur i vår natur, möjligen med undantag för vargen, är så sägenomspunnet som björnen.

I äldre samisk kultur högaktades den. När man dödat en björn skulle benen läggas i en grav på ett sådant sätt att björnen kunde resa sig upp och återuppstå. Något som manar till eftertanke – också vi bör visa detta ståtliga djur aktning och respekt.

